Raad voor Rechtsbijstand

Centraal kantoor Utrecht
Croeselaan 15 • 3521 BJ Utrecht
Postbus 24080 • 3502 MB Utrecht
Tel. 088 - 787 10 00 • Internet www.rvr.org

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector straf- en sanctierecht
t.a.v.
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Utrecht, 13 maart 2019
Betreft: Reactie Raad voor Rechtsbijstand op het wetsvoorstel tot wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet en de Wet op het notarisambt

Geachte mevrouw

De Raad heeft met instemming kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel, dat u op 16 januari ter advisering aan de Raad voor Rechtsbijstand heeft toegezonden. Er bestaat voor de Raad geen reden om tot aanpassing van het voorstel te adviseren.

Wel maakt de Raad van de gelegenheid gebruik om nogmaals te wijzen op iets wat enigszins in het verlengde ligt van dit wetsvoorstel. En dat is het belang van de opname van één algemeen geldende regel over de geheimhoudingsplicht in de Wet op de rechtsbijstand. Tevens herhaalt de Raad zijn wens een wettelijke grondslag te creëren voor het in het kader van het toezicht uitwisselen van informatie met ketenpartijen.

Bij gelegenheid van de consultatie over het (ingetrokken) Wetsvoorstel duurzaam stelsel rechtsbijstand, heeft de Raad deze verzoeken al toegelicht. Zie: https://www.internetconsultatie.nl/duurzaamstelselrechtsbijstand/reactie/9ff84424-1d94-463a-8de5-5a932dd5cb3c, p. 12 en 13. Zie bijlage.

Met de destijds al door de Raad bepleite regeling, wordt een voorziening getroffen voor toezicht door de Raad én de geheimhoudingsplicht van leden van door de Raad ingestelde adviescommissies. Van die commissies die kennis nemen van dossierstukken van een advocaat, maken immers niet altijd louter advocaten deel uit. Ook biedt de regeling een oplossing voor medewerkers van de Raad, die ondersteunende taken uitoefenen voor die commissies.

Hoogachtend,

Aanvullende rechtshulp is rechtsbijstand in de zin van de Wrb. De Raad verzoekt om artikel 42 lid 1 van overeenkomstige toepassing te verklaren op aanvullende rechtshulp. Tevens verzoekt de Raad in dat kader om aan de artikelen 18 en 19 de mogelijkheid toe te voegen om een aanvraag om aanvullende rechtshulp of (lichte advies)toevoeging af te wijzen als de aanvraag betrekking heeft op rechtsbelang ter zake waarvan de rechtzoekende aanspraak kan maken op rechtsbijstand in de vorm van aanvullende rechtshulp.

7 Raad van advies omvormen tot Raad van Toezicht

Volgens het conceptwetsvoorstel komt de bevoegdheid van de minister om beleidsregels te stellen ten aanzien van het functioneren van de Raad van Advies te vervallen. De Raad neemt daar met instemming kennis van. Dit neemt niet weg dat, ter accentuering van de onafhankelijke positie van de Raad, verdergaande voorstellen mogelijk zijn. De commissie Wolfsen heeft aanbevolen de Raad van Advies tot een Raad van Toezicht om te bouwen. De Raad van Advies onderschrijft deze aanbeveling. Deze Raad van Toezicht zou dan het recht moeten hebben het bestuur te benoemen. De ministeriële verantwoordelijkheid kan volgens het advies van de commissie Wolfsen waargemaakt worden via de benoeming van de leden van de Raad van Toezicht en van inlichtingenplichten, terwijl de Raad van Toezicht als onafhankelijke buffer kan optreden ten behoeve van de onafhankelijke en onpartijdige taakuitoefening van het bestuur. De commissie Wolfsen heeft terecht aangeven dat die accentuering van de onafhankelijkheid met name ook relevant is vanwege andere voorstellen, zoals de bredere taakstelling van de Raad en de relatie tot het Juridisch Loket.

8 Overige opmerkingen

Geheimhoudingsplicht
De geheimhoudingsplicht komt op meerdere plekken in de wet en toelichting op. De Raad verzoekt om opname van één algemeen geldende regel over de geheimhoudingsplicht van de medewerkers van de Raad, die de medewerkers in staat stelt hun (ondersteunende) werk te doen.

In artikel 8 lid 5 is de geheimhoudingsplicht geregeld voor de leden van de commissie. In de MvT wordt dit uitgebreid tot het secretariaat. Wellicht onbedoeld lijkt dit een onderscheid te creëren tussen medewerkers van de Raad die niet betrokken zijn bij de commissie-werkzaamheden, maar bijvoorbeeld wel op verzoeken om extra uren moeten beslissen. In het kader van de kwaliteitstoetsen bij advocaten (artikel 9) bestaat in de praktijk behoefte aan het verrichten van ondersteunende werkzaamheden door administratieve medewerkers van de Raad. Derhalve het verzoek om duidelijk te maken dat de geheimhoudingsplicht niet beperkt is tot de leden van commissies en de secretaris.

In het kader van toezicht op rechtsbijstandverleners en mediators vindt informatie-uitwisseling plaats met overkoepelende en vertegenwoordigende organisaties. Ook in dat kader ziet de Raad de vertrouwelijkheid van de uitwisseling van informatie, conform

toepasselijke privacywet- en regelgeving, graag vastgelegd in de wet. Zonder die vertrouwelijkheid is uitoefenen van toezicht niet goed mogelijk.

Direct beroep
In zaken waarin de Raad op voorspraak van een adviescommissie een beslissing heeft genomen ligt het ons inziens niet voor de hand om het rechtsmiddel van bezwaar open te laten staan. Temeer daar de adviescommissies, bestaande uit externe onafhankelijke deskundigen, een met de bezwarencommissie vergelijkbare werkwijze hanteren. In die situaties ligt het meer voor de hand dat instellen van direct beroep wordt gefaciliteerd. Reden hiervoor is dat er al een commissie van experts geadviseerd heeft over de besluitvorming en dat inschakeling van een bezwarencommissie in die gevallen niet direct een meerwaarde heeft. Wel betekent het voor zowel de rechtsbijstandverlener, mediator als de Raad dat dubbel werk moet worden verricht.

De Raad bepleit daarom dat besluiten waarbij de Adviescommissie in extra uren zaken, de Adviescommissie Toetsing Inschrijvingsvoorwaarden en de Klachtencommissie asiel en vreemdelingenbewaring (KRAV) zijn ingeschakeld, toe te voegen aan de op artikel 7:1 lid 1, sug g Awb gegronde Regeling rechtstreeks beroep (bijlage 1 Awb).

Voorliggende voorzieningen
Voorkomen moet worden dat in zaken waarin de rechtzoekende burger een beroep kan doen op een voorliggende voorziening, zoals een rechtsbijstandverzekering, een aanvraag om rechtsbijstand wordt ingediend. De Raad wil erop wijzen dat de controlemogelijkheden van de Raad op dit punt beperkt zijn nu (geautomatiseerde) gegevensuitwisseling met verzekeraars en andere betrokken partijen niet in de wet is geregeld.

Samenloop relevante wetgevingstrajecten
Er zijn op dit moment meerdere voor het Wetsvoorstel duurzaam stelsel rechtsbijstand relevante wettelijke regelingen in de maak. Het gaat in ieder geval om de volgende wetgevingstrajecten: Wijziging van het Wetboek van Strafvordering, Wet bevordering mediation, Wijziging van de Advocatenwet, Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering teneinde de afwikkeling van massaschade in een collectieve actie mogelijk te maken. Voorshands valt niet te voorspellen welke wet wanneer en met welke inhoud inwerking treedt. De Raad stelt het zeer op prijs dat het Ministerie oog heeft voor de samenhang en afstemming tussen de verschillende regelingen en dat noodzakelijke samenloopbepalingen worden opgenomen.

Overgangsrecht
Daarnaast vragen we aandacht voor het opnemen van een bepaling van overgangsrecht in zowel de wet als in de afzonderlijke AMvB's. Waarbij de onderlinge samenhang en wederzijdse afhankelijkheden een belangrijke rol spelen voor uitvoering door de Raad en naleving door de (High Trust) ketenpartners.

9 Administratieve lasten & Financiële gevolgen

[pm i.c.m. uitvoeringstoets]